

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş
Cumhuriyet Mah. FSM Bulvarı Yağmur(150) Sok. Rızvanoğlu-Çamlık Sitesi. No:12/A
Blok Kat: 7 D: 13 Nilüfer/Bursa
Tel: 0 541 3966882 -0 224 2401329(pbx.) 0224 2401329
www.uludagbagimsizdenetimymm.com.tr

Sirküler No : 2025/57

24.06.2025, Bursa

Konu : Yeni Yatırım Teşvik Sistemine İlişkin Tebliğ Yayınlandı

9903 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”ın uygulanmasına ilişkin **2025/1 Sayılı Tebliğ**, 21 Haziran 2025 tarihli ve 32933 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

-Bu Tebliğ ile birlikte; 2012/1 sayılı Tebliğ ile 2018/11201 sayılı Cazibe Merkezleri Programı Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır. Teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırımların cinsleri; komple yeni yatırım, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirme, entegrasyon ve nakil olarak sayılmıştır. Nakil yatırımı, mevcut bir tesiste bulunan makine ve teçhizatın teşvik belgesine konu yatırım yerine taşınması olarak tanımlanmıştır

2025/1 SAYILI TEBLİĞ KAPSAMINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER VE DÜZENLEMELER

1-Teşvik Belgesi Müracaatında aranacak belgeler genişletilmiş ve detaylandırılmıştır.

-Teşvik mevzuatında daha önce iç genelgelerle talep edilmeye başlanılan işyeri açma ve çalışma ruhsatı, kapsamı Genel Müdürlükçe belirlenecek yatırımlar için zorunlu hale getirilmiştir.

-Daha önceki uygulamalarda genellikle, 250 milyon TL ve üzeri imalat yatırımları için talep edilen fizibilite raporu, yeni düzenleme ile 1 milyar TL ve üzerindeki yatırımlar için zorunlu hale getirilmiştir.

2-Teşvik Belgesi Başvurularının Değerlendirilmesi

-Eksik belgeler olması halinde, yatırımcıya bildirim yapılır. Bildirim içerisinde süre belirtilmemişse, eksiklerin tamamlanması için süre 30 gündür.

-Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında başvurusu devam eden projeler, yatırımcının talebiyle birlikte, başvuru tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Sektörel Teşvik Sistemi kapsamında değerlendirilebilir. Başvurunun olumlu sonuçlanması halinde, önceki destekler revize edilebilecektir.

-Bu kapsamda, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında ki projelerin değerlendirilmesini bekleyip, yatırımcının zaman kaybetmesini önleyecek bir adım atılmış bulunmaktadır.

3-Teşvik Belgesi Kapsamında Değerlendirilmeyen Harcamalar

-Müracaat tarihinden önce yapılmış yatırım harcamaları teşvik kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ham madde, ara malı, işletme malzemesi ve yedek parça,Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar ile madencilik yatırımlarında, apronda veya limanda kullanılan trafiğe çıkamayacak nitelikte olan araçlar hariç),Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,Mevcut makine ve teçhizatın tamir, bakım ve revizyonuna yönelik harcamalar teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

-**Turizm ve sağlık yatırımlarında**, belirli demirbaş ve ekipmanlar, yangın söndürme sistemleri, soğutma sistemleri vb. hariç makine ve teçhizatlara listelerde yer verilmeyecektir.

-Aynı kısıtlama **eğitim, kreş ve gündüz bakım evi** yatırımlarında da geçerlidir.

-**Kur farkı ve faiz giderleri**, yalnızca sabit kıymetin aktifleştirme tarihine kadar maliyete intikal eden kısmı yatırım harcaması olarak kabul edilecektir. Bunun dışında kalan kısmı yatırım harcaması olarak kabul edilmeyecektir.

-**Sektörel Özelliklere Göre Proje Bazlı Değerlendirme:**Yukarıda sayılmayan ancak teşvik kapsamına girmeyecek diğer harcamalar proje bazında belirlenir. Yardımcı nitelikteki bazı demirbaşlara ise listede yer verilebilir.

-**İnşaat Malzemeleri**,Yerli ve ithal makine-teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

4-Bazı Yatırımlarda Aranılan Özel Nitelikler

- **GES yatırımlarında**, güneş panellerinin üretim süreci ingot dilimleme aşamasından veya bir öncesindeki bir aşamadan başlayarak yurtiçinde üretilmiş bir hücreden üretilmiş olması ve güneş paneli taşıyıcı konstrüksiyon sistemlerinin yurt içinde üretilmiş olması gerekmektedir.

- **RES yatırımlarında**, kanat ve kulelerin yurt içinde üretilmiş olması, 1/1/2026 tarihinden itibaren yapılacak teşvik belgesi müracaatlarında ise kanat, kule, jeneratörün veya naselin jeneratörünün yurt içinde üretilmiş olması gerekmektedir. Fakat tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce YEKA ihaleleri sonucu sözleşme hakkı kazanan ve bu tarihten önce ön lisans ve lisans almış RES yatırımlarında bu şartlar aranmayacaktır.

-**Veri Merkezi yatırımlarında**, TS EN 50600 standardı kapsamında Kullanılabilirlik Sınıfı 3 (AC:3), minimum Koruma Sınıfı 4 (PC:4), minimum Enerji Ayrıştırma Seviyesi 3 (GL:3) olan TSE Veri Merkezi Tasarım Belgesinin sunulması gerekmektedir. Teşvik belgesine konu veri merkezinde kısmi hesaplama yapılmayan tam doluluk oranında “Güç Kullanım Etkinliği (PUE)” değerinin azami 1,65 olması ve en az 2 telekom operatörüne ait fiber optik kablonun sonlanması gerekmektedir. (Yürürlükten kaldırılan 2012/1 sayılı Tebliğde minimum AC:3, PC:3 ve GL:2 olan TSE veri merkezi tasarım belgesi şartı aranmaktaydı.)

-**Bulut Hizmeti Sağlayıcılarının yapacağı asgari 200 milyon TL yatırımlarda**, bilgi teknolojisi ekipman ve yazılım yatırımlarının kurulacağı veri merkezlerinin TSE Veri Merkezi Operasyon Belgesi bulunması ve bu veri merkezlerinde en az 2 telekom operatörüne ait fiber optik kablonun sonlanması zorunludur. Bu yatırımlar ile kurulacak altyapı birden fazla veri merkezinde yer alabilecektir.

-Elektrikli araçlar ve elektronik cihazlar için şarj istasyonlarının işletilmesine yönelik yatırımlara, teşvik belgesi düzenlenebilmesi için her bir ünitenin asgari 120 kW hızlı şarj kapasitesine sahip olması gerekmekte olup, 1/1/2026 tarihi itibarıyla teşvik belgesi kapsamında temin edilecek ünitelerin yurt içinde üretilmiş olması gerekmektedir.

5-Stratejik Hamle Programı

Stratejik Hamle Programı, Türkiye'nin teknoloji düzeyi yüksek ve dışa bağımlılığı azaltmayı hedefleyen yatırımları desteklemeyi amaçlamaktadır .Tebliğin 12. maddesi ile programın uygulama esasları detaylandırılmış, **Aşağıda(Ek-1)** desteklenecek yatırım konuları listelenmiştir.

1. Yakıt ve kimyasalların yeşil teknolojilerle üretimine yönelik yatırımlar.
2. Hammadde bağımlılığını azaltacak, büyük ölçekli petro-kimya yatırımları.
3. Yüksek katma değerli bor ve bor türevi ürünlerin üretimi.
4. Kömür ve biyokütleden değerli kimyasalların üretilmesi.
5. Doğal ürünlerden üretilen ve doğada tamamıyla çözünen ürünlerin üretimi.
6. Birincil veya ikincil kaynaklardan nadir toprak elementi ve lityum üretimi.
7. Yüksek katma değerli aşı, ilaç, tıbbi cihaz, referans malzeme, tanı kiti ve yapay zekâ tabanlı sağlık teknolojileri üretimine yönelik yatırımlar.
8. İlaç etken maddesi ve biyo benzer ilaç üretimi yatırımları.
9. Tıbbi görüntüleme cihazları alanında kullanılan kritik teknolojileri içeren alt bileşenlerin üretimi.
- 10.Elektronik haberleşme şebeke ve altyapı bileşenlerinin üretimine yönelik yatırımlar.
- 11.Yarı iletkenler ve bileşenleri üretimine yönelik yatırımlar.
- 12.Algılayıcı üretimi ile bu üretim ile entegre yüksek teknolojili ürün üretimi.
- 13.Yüksek katma değerli enerji depolama ve güç elektroniği üretimine yönelik yatırımlar.
- 14.Büyük ölçekli, Ar-Ge tabanlı, dijitalleşme amacına hizmet eden makine üretimi yatırımları.
- 15.Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör üretimi ile hidrojen üretimine yönelik elektrolizör üretimi yatırımları.
- 16.Hidrojen yakıt hücresi ve bileşenleri ile hidrojen temelli motor üretimine yönelik yatırım.
- 17.Batarya, algılayıcı, elektronik kontrol üniteleri, elektronik gösterge, elektrikli motor sistemleri ve otomotiv yazılımı gibi yeni nesil mobilite teknolojilerine yönelik yatırımlar.
- 18.Fosil yakıt kullanmayan ulaştırma araçları üretimi.
- 19.Lokomotif ve tren seti üretimi.
- 20.Doğal ve sentetik elyaf hammaddeleri üretimi.
- 21.İleri teknoloji üretim prosesi içeren teknik tekstil ürünleri.
- 22.Akıllı tarım uygulamalarına yönelik yüksek teknolojili ürünler.
- 23.Demir-çelik hariç olmak üzere, birincil kaynaktan entegre değerli ana metaller ve diğer demir dışı metallerin üretimi.
- 24.Yüksek teknoloji geliştiren yenilik tabanlı savunma sanayi yatırımları.
- 25.Bakanlık tarafından hit30.sanayi.gov.tr internet sitesinde ilan edilen HIT-30 Programı yatırım konularında gerçekleştirilecek yatırımlar.
- 26.Uluslararası firmaların küresel tedarik zincirlerine entegrasyon özelliği taşıyan ara malı üretimine yönelik yatırımlar.

6-Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Ödemeleri

2025/9903 Sayılı Karar'da, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında makine ve teçhizat için faiz veya kâr payı desteği ile makine desteğinden yararlanma kapsamı ve koşullarının Tebliğ ile belirleneceği ifade edilmiştir. Bu çerçevede, Tebliğde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

-Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında yapılacak faiz veya kâr payı desteği veya makine desteği ödemeleri, yatırım harcamasının yapıldığı yılı takip eden yıl Bakanlığa ibraz edilecek yatırım ilerleme raporunda belirtilen yatırım tutarı esas alınarak hesaplanan destek hak ediş tutarı kadar yapılır.

-Yatırım ilerleme raporunun her yılın Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa ibraz edilmesi gerekmektedir. Bu tarihe kadar ibraz edilemeyen harcamalar takip eden yıllar için hazırlanacak yatırım ilerleme raporu ile ibraz edilebilir. Yatırım ilerleme raporunda yer alan harcamalar her yıl için ayrı ayrı ve toplu olarak belirtilir. Yatırımın durumuna ilişkin görsellere ve değerlendirmelere, yatırımın termin planına uyumuna dair değerlendirmelere ve risk analizine ayrıca yer verilir.

-Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında yapılacak faiz veya kâr payı desteği veya makine desteği ödemelerinin, hak ediş tutarının onaylandığı tarihi takip eden Mart, Haziran veya Eylül aylarında yapılması esastır. Ancak, Hazine nakit dengesi veya diğer zorunlu haller nedeniyle ödeme tarihinde Bakanlıkça değişiklik yapılabilir.

-Faiz veya kâr payı desteğinden yararlanmak isteyen yatırımcı adına kullanıcı, yatırım ilerleme raporunu E-TUYS'a yükler. Aracı kurumlar tarafından Bakanlığa gönderilen kredinin ve/veya borçlanmanın vadelerinde yapılıp yapılmadığına ilişkin geri ödeme bildirimleri de dikkate alınarak tespit edilen tutar hak ediş tutarı çerçevesinde firmaya aktarılır.

-Makine desteğinden yararlanmak isteyen yatırımcılar yatırım ilerleme raporu ile birlikte rapor döneminde Kararın 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri taşıyan makine harcamalarına ilişkin bilgileri E-TUYS'a yükler. Uygun görülen makine bedeli üzerinden tespit edilen tutar hak ediş tutarı çerçevesinde firmaya aktarılır.

-Yatırımcı, Genel Müdürlüğün dördüncü ve beşinci fıkraları hükümleri çerçevesinde yapacağı inceleme için ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek ile yükümlüdür.

Tebliğin 25. maddesinde, **mücbir sebep ve fevkalade hâl durumları** düzenlenmiş, bu durumlarda gerçekleştirilemeyen yatırımlara sağlanan desteklerin **geri alınmayacağı ancak durdurulacağı** belirtilmiştir.

7- Makine Desteği

2025/1 sayılı Tebliğ ile ilk kez uygulamaya konulan makine desteği, 2025/9903 sayılı Karar'ın EK-4'ünde (Gümrük Vergisi Muafiyetinden Yararlanamayacak Makine ve Teçhizat Listesi) yer alan makine ve teçhizatın yurt içinde üretilmiş olması koşuluyla sağlanabilecektir.

Bu kapsamda, söz konusu listede yer almakla birlikte Türkiye'de üretimi gerçekleştirilen makineler için yatırımcılara makine desteği verilmesi mümkündür.

8-Tamamlama Vizesi Yapılması

-Teşvik belgesi süresi bittikten sonra en geç **3 ay içinde, ETUYS sistemi üzerinden başvuru** yapılmalı, Tebliğin 4 no'lu ekinde belirtilen belgeler sisteme yüklenmelidir.

-Elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımlar hariç bütün yatırım konularında geçerli olmak ve daha önce Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanmak üzere,

-50–100 milyon TL arası yatırımlarda **serbest muhasebeci mali müşavir**,

-100 milyon TL ve üzerindeki yatırımlarda **yeminli mali müşavir** tasdikli Tebliğin Ek-5'inde belirtilen formatta hazırlanmış rapor talep edilmektedir.

9-Daha Önceki Kararlara İlişkin Uygulamalar Nasıl Olacaktır

Bu Kararın yürürlüğe girmesinden önce düzenlenmiş teşvik belgelerine ilişkin uygulamalara, söz konusu belgelerin dayandığı karar ve ilgili diğer düzenlemeler çerçevesinde devam edileceği belirtilmiştir.

Bilgilerinize Sunulur.

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermekte olup konu hakkında ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçmenizi önerilir. Sirkülerden kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.